

سمینر انتارا بڠسا
مڠنای سیاست شرعیة

تاریخ : ۲ هاریبولن - ۴ هاریبولن محرم ۱۴۰۶
۱۷ هاریبولن - ۱۹ هاریبولن ستمبر، ۱۹۸۵

هاری : ثلاث ، رابو دان خمیس

تمفت : فوسة اسلام ملیسیا ،
جالن فردان ، کوالا لمفور .

Paradigma Kehakiman dalam
Denda Denda - Denda Islam
فرانن کحاکیمن دالم فنتدبیران
اوندڠ ۲ اسلام
oleh Prof. Ahmad Ibrahim

اوله :

یڠبریهکیا داتوۑ فروفیسر احمد ابراهیم
یونیورسیتی اسلام انتارا بڠسا

دالم سفوتوغ حديث رسول الله صلى الله عليه وسلم مڭكاري سکن
 اساس ۲ فڭمبڭن اوندغ ۲ اسلام. کيت دڤهمکن بهوا رسول الله صلى
 الله عليه وسلم هندق مڭهنتر معاذ ابن جبل کيمن بڭندا برتان
 "اف يڭ اکن اندا فربوات بيلا دکهندقکي مڭمبيل سبارڭ کڤوتوسن؟
 "اي منجواب " "ساي اکن مڭمبيل کڤوتوسن براساسکن کتاب الله"
 بڭندا برتان لاکي "بکيمان جک اندا تيدق مندافتکن فندوان دالم
 کتاب الله؟" اي منجواب "ساي اکن برتيندق مڭيکوت سنة رسول الله
 صلى الله عليه وسلم". بڭندا برتان لاکي "اف يڭ اکن اندا لاکوکن
 جک اندا تيدق مندافتکن فندوان دالم سنة رسول الله صلى
 الله عليه وسلم؟" معاذ منجواب "ساي اکن براوسها سڤواتن ۲
 مڭمبيل کڤوتوسن براساسکن فرتيمبڭن عقل". رسول الله صلى الله
 عليه وسلم کمدين منڤوق دادا معاذدان برسيدا: سڭل فوجي باکي
 الله يڭ ممبنتو اوتوسن فسوره الله مندافتکن سوات يڭ
 مپتڭکن رسول الله " (۱)

تيدق شک لاکي القران اداله سومبر اساس يڭ تيدق دافت
 داوبه ۲ باکي اوندغ ۲ اسلام. کيت دافتي بهوا فرکارا ۲۱ دالم
 فرکارا ۲۱ حکوم تيلکس القران فد عمومڭ دمڤودکن انتوق مڭاتور
 فرکارا ۲ يڭ بنر ۲ برلاکو. حال اين دسبوتکن دالم القرآن
 ترديري :

"واهي اورڭ ۲ بغيرايمان جاڭنله اڭکو مناپکن فرکارا ۲۱
 يڭ جک دپاتکن کڤد کامواتو منداتڭکن کسوسهن کڤدامو. تتافي
 جک کامو برتاپکن فرکارا ۲۱ فد ماس قران دتورونکن،
 اي اڭن دترڭکن کڤدامو (۲). (المائدة (۵) : ۱۰ .

رسول الله صلى الله عليه وسلم جوک برسيدا:

"الله تله ممریتهکن فرينته ۲ ترتتو، مک جاڭنله
 تيڭلکن فرينته ۲ اين. اي تله منتڭکن حد ۲ ترتتو،
 مک جاڭنله ملمفاوي حصد ۲ اين. اي تله برديم
 ديري مڭنای بايق فرکارا اوله کران کاسيه سايڭن

دان دڻن سڄاڇ، ڪران اي تيدق فرنه لوف . جادي
جاڻنله برتان، مڻنئي فرڪارا ۲ اين " (۳)

"جاڻن ڳڻڻو اڪو سلاڻي اڪو تيدق مڻڪڻو ڪامو.
ٻرلمڻاو ٻاڻق مڻوال هاڻ اڪن ممبري مالا فتاڪ ڪاٽس
قوم مو. هاڻ جڪ اڪو ملاڻڻ ڪامو ملاڪوڪن سسوات
مڪ جاڻنله لاکوڪن فرڪارا ايت، دان جڪ اڪو ميورو
ڪامو ملاڪوڪن سسوات، مڪ اوسهاڪنله مڻرجاڪن درفداڻ
اف پڻڻ اڻڪو ممفو " (۴)

فارا صحابه رسول الله صلى الله عليه وسلم جوڻ
دليفتي اوله سماءت ڪپتان اين دان ٻراوسها مناهن
ديري درفد ممبوات سفڪولاسي مڻنئي سڻوال ۲ پڻڻ
حيفتيڪل. ڪيت دبريتاهو بهوا ابي ابن ڪعب
بيلا قد سوات ڪتيڪ دتائ فنڊافتق مڻنئي سسوات مساله
اي اڪن برتان، "افاڪه فرڪارا اين تله دلاڪو؟"
ڪران جوافنڻ "لوم " اي برڪات " ڪالو بڪيتو بيارڪنله
ڪيت برتنڻ سڻڻڪ اي برلاڪو. بيلا اي بنر ۲ برلاڪو
باروله ڪيت اڪن تنٽوڪن سسواي دڻن ڪاڊاڻ " (۵)

ڪيت ترباچ دالم حديث مڻنئي پيراف ڪفوتوسن رسول الله
صلى الله عليه وسلم:

(۱) خرسى بنت خدم الانصارى ملافورڪن بهوا ايهڻ
تله منڪاحڪنڻ فد ماس اي ماسيه طيب دان اي
تيدق برستوجو دڻن فنڪاحن ايت . لالو اي
فرڪني ڪفد رسول الله صلى الله عليه وسلم
دان بڪندا مڻاشتهارڪن فرڪهوينن ايت باطل (۶).

(ب) عائشة ملافورڪن: سعد ابو وقاص دان عبد بن
زمان برسليسيه فهم مڻنئي سڻورڻ انق للاڪي
مڪ سعد مڻتاڪن " واهي رسول الله انق اين
اياله انق للاڪي ڪفد سودارا للاڪي ساي
عتبه بن ابو وقاص، ڪران اي دڻن جلس منونجوڪن
بهوا انق اين اداله انق للاڪين. ليهتله
فرسمان اين " عبد بن زمان برڪات، " واهي

رسول الله، انق این ایاله سودارا لاکي کو کران
 ای دلاهی رکن داتس تمفت تیدور، بافکو درفد
 همب فرموانق " رسول الله صلی الله علیه وسلم
 منلیتی فرسمان یغ دمقصودکن دان مندافتی میمغ
 جلس اد فرسمان دغن عتبه، تتافی بکندا برسیدا:
 " ای ایاله سودارامو واهی عبد بن زمان،
 کران انق این میمغ هاروس دبریکن کفد سسورغ
 یغ داتس تمفت تیدورق انق ایت لاهی دان حکوم
 رجم ایاله باکی یغ برزنا " (۷).

(ت) عائشه ملافورکن: تله داتغ کفد رسول الله
 استری رفعی القریظی دان برکات " ساي تله نکاح
 دغن رفعی تتافی ای تله منچرایکن ساي، سهغک
 تیدق بوله رجوع لاکي، کمدين ساي برکھوین دغن
 عبدالرحمن بن الزبیر تتافی سموا یغ دمیلیکن
 اداله سفرت تفي کاین". مندغر حال ایت، رسول
 الله ترسیوم دان برسیدا " اداکه اندا ایقین
 کمبالی کفد رفعی، اندا تیدق بوله بریوات
 دمکین سلوم اندا مراسای کمانیسنق، دان ای
 عبدالرحمن تله منعماتی کمانیسن اندا " (۸).

(ث) ابن عباس منچریپتاکن: استری ثابت بن قیس
 داتغ کفد رسول الله دان برکات " واهی رسول
 الله ساي تیدق میالھکن ثابت اوله کران
 ککوراغن دالم واتقن اتو اکامق تتافی ساي
 تیدق سوک ملاکوکن سوات دلوار چارا ۲۱ یغ
 دبرکن اوله اسلام (دالم فمبیریتان یغلاین
 تتافی تیدق تاهن هیدوف برسامق) " مندغر
 حال ایت رسول الله برکات، " ماهوکه اندا
 مغمبالیکن کیون یغتله دبریکنق کفد اندا؟
 " دی منجواب " ماهو، " کمدين رسول الله
 برکات کفد ثابت، واهی ثابت، تریماله کمبالی
 کیون ایت دان چرایکنله دی " (۹).

(ج) رواية درفد ابن عباس : سوامي باريرا اداله
 سئورځ همب برنام مغيث . ساي بايښگن سئوله ۲
 ساي مليهت دي سكارځ برجالن دېلاکځ باريرا ،
 دان مناغيښ دان اير ماتل مليه سمفي کجڅکوټن .
 رسول الله برکات کفد ابن عباس ، " واهي
 عباس تيدقکه اندا کاکوم ترهادف چينتا مغيث؟
 " کمدين رسول الله برکات کفد باريرا ، " مځاف
 اندا تيدق کمالې کفدان؟ ، " کاتځ ، " واهي
 رسول الله . اداکه توان همب ممرينتهکن ساي
 دمکين ؟ بکندا برکات ، " تيدق ، ساي هان مراهو
 باکني فيهق دي ، " دي برکات لاکني ، " ساي تيدق
 ممرلوکنځ " (۱۰) ،

(د) جابر مروايتکن بهوا استري سعد بن رباي
 داتځ کفد رسول الله برسام دوا اورځ انق
 فرمفوانځ . کاتځ : " يا رسول الله ، انق ۲
 اين اداله انق فرمفوان کفد سعد بن رباي
 باف ريك تله شهيد دالم فرځ احد ، دان
 باف سودارا مريک تله مځمبيل هرت مريک . اي
 تيدق منيڅکلکن اف ۲ هرت باکي مريک دان
 مريک تيدق بوله کهوين ملائينکن مريک اد
 ممفوپاي هرت " بکندا برسيدا " الله اکن
 مننتوکن مځاي فرکارا ايت ؟ ستروسن
 ايات فواريشن دتورنکن . ستروسن رسول الله
 ممځکيل باف سودارا انق ۲ ترسبوت دان
 برسيدا ، " هريله کدوا ۲ انق سعد دوا فرتيک
 دان بري ايو مريک ساتو فرلافن دان يځ
 باقين انتوق اندا " (۱۱)

(ذ) سعد بن ابو وقاص مروايتکن : " رسول الله
 داتځ منزيارهي کو وقتو اکو ساکيت دمکه ،
 " اکو برتان " يا رسول الله . بوليکه
 اکو موايتکن سلوروه هرتهکو انتوق
 ددرماکن؟ " بکندا منجواب ، " تيدق " اکو
 برتان ، " سمرتیک؟ " بکندا منجواب ، " يا ،

سفرتيك ، ولو فون سفرتيك سوده تر لالو بايق .
 اداله ليه بايك باكيمو منيڭكلكن اهلي
 واريشن دالم كادان بوروق درفد دالم كادان
 مسكين دان ممنتا ۲ كغد اورغ لايين " فد ماس
 ايت سعد هان ممفويي سئورغ انق فرمفوان " (۱۲)

(د) امير بن شعيب بركات بهوا داتوئق مروايتكن
 "سئورغ فرمفوان بركات: رسول الله، فرانقن
 كو تله مروفاكن واده باكي انق للاكى كو
 اين ، سوسوكو تمفت مينومن دان فشكوان كو
 فليندوغ باكيئن، تنافي بافن تله منچرايكن
 كو دان هندق مغمبيلن درفداكو، " اندا
 اداله ليه برحق كاتسن سلاكي اندا تيدق
 بركهوين " (۱۳)

(د) ابو هريره مروايتكن بهوا سئورغ فرمفوان
 داتغ كغد رسول الله صلى الله عليه
 وسلم دان بركات " سواميكو برمقصود هندق
 منيڭكلكن كو برسام انق للاكىكو دغن
 ممبريكن اير انتوق دمينوم ، دان ممبريكن
 كاوتوئغن، " رسول الله صلى الله عليه
 وسلم منجواب " اين اداله بافمو دان اين
 اداله اييمو. امبيلله دغن سياف دانتارا
 مريك يئغ كامو سوكاى. انق للاكى ايت
 مغمبيل تاغن اييوق دان تروس فركني دغنن " (۱۴)

(ر) يزيد بن نعيم بن حزال دغن ايدين بافن
 بركات " معاذ بن مالك اداله سئورغ انق
 يتيم دباوه جكان بافكو. اي برستوبه دغن
 سئورغ همب فرمفوان كفوپان سوات قوم بافكو
 بركات كفدائ ، " فركيلاه كغد رسول الله
 صلى الله عليه وسلم دان بريتاهو بگندا اف
 يئغ تله كامو لاكوكن كران مونكين بگندا
 اكن مموهنكن امفون باكيمو كغد الله .

تجوانن دالم حال اين هاپله سوات هارفن اين
 مونكين سوات جالن كلوار باكيئن. مك اي فون
 فرکني برجومفا دغن رسول الله دان برکات
 رسول الله ، اكو تله برزنا، مك حكومله اكو
 سفرت يئغ دفرينتهکن اوله الله . رسول الله
 تروس فرکني منيفکلکنن، مک اي داتئغ لاکي دان
 برکات ، رسول الله ، اكو تله برزنا، مک
 حكومله اكو سفرت يئغ دفرينتهکن اوله الله .
 سکالي لاکي رسول الله فرکني منيفکلکنن، دان
 اي کمبالي لاکي دان مقتاکن رسول الله ،
 ساي تله برزنا مک حكومله اكو سفرت يئغ دفرينتهکن
 الله . بيلا اي ملاکوکن اين فد کالي يئغکامفا
 رسول الله صلى الله عليه وسلم منجواب، کامو
 تله مقتاکن حال اين امفت کالي. دغن سياف
 ائگو ملاکوکنن؟ دي منجواب دغن سي فلان .
 بکندا برتائ لاکي . اداکه اوق تيدور دغنن؟
 دي منجواب "يا" بکندا برتائ، اداکه کوليت ائگو تله
 برستوه دغن کوليتن؟ "جوابن" "يا" بکندا برتائ
 لاکي، "اداکه کامو برستوبه دغنن؟" "جوابن،
 "يا" مک رسول الله ممرينتهکن سفاي اي درجم
 سمفي ماتي. کمدين اي دباوا کخره دان فد
 ماس اي دليمفر دغن باتو دي مراس کساکيتن
 اي تا ترداي مناهن ساکيتن دان لاري . تتافي
 عبدالله بن اناس منجومفان کتيک مريک يئغ
 مليمفارين، تا دافت مؤجزن لالو اي مليمفرکنن
 دغن تولغ کاکي دفن اونتا يئغ مؤفائن دان اي فون
 ماتي. مريک کمدين فرکني کفد رسول الله صلى
 الله عليه وسلم ملافورکن اف يئغ تله برلاکو .
 بکندا برکات " مؤفامو تيدق ممبيارکن
 ساج دي، بارئگالي اي تله توبه دان تله
 دامفونی الله " (١٥)

سفينکل رسول الله فارا صحابة جوک ميلسايکن
 مساله ٢ يئغ سبنرن برلاکو يئغ دروجوع کفد مريک .
 مک کيت ممبلج بهوا قبيصه بن رواب مروايتکن
 بهوا نينيق دري فيهق ايو سئورغ يئغ منيفکل
 دنيا منداتقي ابو بکر صديق انتوق مندافتکن

هابوانئ درفد هرت يڻغ دتيڱڱلڪن. ابو بڪر
 مڱتاڪن كغدائڻ: ڪتاب الله تيدق ممبري اندا
 هابوان دان ساي جوڳ بلوم فرنه مندڱر حديث
 رسول الله صلى الله عليه وسلم مڱناي فرڪارا
 اين. فرڱيله دهولو. ساي اڪن برتاپڪن
 لبه لنجوت مڱناي فرڪارا اين كغد اورڱ رامي.
 كمدين اي برتائڻ كغد اورڱرامي. مغيره بن شعبه
 مڱتاڪن " اڪو اد حاضير فد ماس رسول الله
 صلى الله عليه وسلم مڱاڱيهڪن كغد سئورڱ نيننيق
 ساتو فرانم بهاڱين، " ابو بڪر برتائڻ سماء
 اد اورڱ لائين يڻغ مڱتهوي. حال اين، محمد بن
 مسلمه انصاري برديري دان مڱتاڪن فرڪارا
 يثغام. مك ابو بڪر صديق ممبري وانيتا
 ايت سفرانم بهاڱين. دالم ماس فمريتهن عمر
 بن الخطاب سئورڱ نيننيق دري فيهق باف مننتوت
 هابوانئ درفد هرت واريئن، " اندا تيدق
 دبري هابوان دالم ڪتاب الله دان افينڱ تله
 دفوتوسڪن سلوم ايٽ هاپله باڳي اورڱ
 سلاين درفد اندا ساي تيدق اڪن منمبهڪن
 كغد هابوان يڱتله دتفڪن سلاين درفد يڻغ
 سفرانم ايت. سڪيران اد دوا اورڱ سمرت اندا
 مك اياڻ اداله دانتارا اندا بردوا جڪ
 سنياف دانتارا اندا دتيڱڱلڪن سنديري، مك
 ايالاه يڻغ مندافتڻ " (۱۶)

سوات روايت يڻغ برسمان مڱيصهڪن بهوا قاسم بن محمد
 ملافورڪن بهوا نيننيق سبله باف ايت فرڪي كغد ابو بڪر صديق
 برسام ۲ دڱن سئورڱ نيننيق دري فيهق ايبو. ابو بڪر هندق ممبريڪن
 ساتو فرانم دري واريئن ايت كغد نيننيق دري فيهق ايبو ايت ڪتيڪ
 ساله سئورڱ درفد قوم انصاري مڱتاڪن " توان همب تيدق ممبري
 هابوان كغدي يڻغ سانديڻ دي ايت يڻغ ماتي دان يڻغ ماتي اين
 يڻغ ماسيه هيدوف، اورڱ يڻغ ماتي اين اڪن مندافت هابوانئ؟
 مندڱر اوچافن اين ابو بڪر ممبهاڱيڪن هابوان يڻغ سفرانم
 ايت دانتارا ڪدوا اورڱ نيننيق تادي " (۱۷).

دالم زمان عمر ابن الخطاب، تردافت سوات كادان دمان سئورځ
وانيتا يڻځ ماتي منيفځكلكن سواميڻ، ايبوڻ، دان دوا اورځ سودارا للاكي
سفوسو، دان دوا اورځ سودارا للاكي سايبو. دفرينځت عمر مځكاكيهكن
سفنوه كغد سوامي سي ماتي، ساتو فرآنم كغد ايبوڻ، دان سفرتيځ كغد
سودارا ۲ سايبوڻ، سهځك كدوا ۲ اورځ سودارا سفوسوانڻ اين تله تركلوار
درفد فمبهاكڻن اين. سودارا ۲ا فسوسوان اين مرايو دان مځجهاكڻ
بهوا سباكي سودارا سفوسوان مريك ممفوپاي ايبو يڻځ سام دځن
سي ماتي، دان يڻځ دمكين ايت، ممفوپاي نيلاي هوپوڻن يڻځ سروف يڻځ
مروفاكن اساس يڻځ خصوص كغد حق واريڻن سودارا ۲ا سايبوڻ. "پا،
فمبمځين قوم مسلمين" كات مريك، "سانديڻ باف كامي سځيكور كلدي،
تيدقكه كامي ممفوپاي ايبو يڻځ سام دځن سي ماتي؟" مځاكوئي
كبنران حجه اين، عمر منريما فرلوڻ فسواين كغد فرانتاران
اساس فمبهاكڻن دالم كادان ۲ سفرت اين دان ممبوليهكن سودارا
سفوسوان منريما واريڻن سفرت سودارا سايبو " (۱۸).

يحي بن عبدالرحمن بن طالب مځتاكن بهوا همب ۲ حتيب بن ابو
بلتعه منچوري سځيكور اونتا كفوپان سسئورځ درفد سوكو مزينه دان
مريك ممبمليه اونتا ايت دان كمدين مريك مځاكوئي فربواتن مريك ايت.
فركارا اين دباوا كهډافن خليفه عمر، عمر دبيري تاهو بهوا مريك
ايله همب سهايادان مريك تله مځاكوئي فربواتن مريك. اوله سبب ايت،
عمر ممرينتهكن كځير بن. الصلت مموتوځ تاځن مريك تتافي مځوبه
كفوتوسنڻ دان مځگيل حتيب دان بركات "كالوله ساي تيدق مځځك بهوا
اندا تله ممبياركن مريك كلافران سهځك سالد سئورځ درفد مريك تله
ملاكوكن اف يڻځ دلارځ اوله الله، ساي تله فوتوځ تاځن، مريك، تتافي
دمي الله، جك اندا ممبياركن مريك ساي اكن مندندا اندا باكي فيهق
مريك، دځن كڻي روځي يڻځ اكن تراس اوله اندا. عمر برفاليڻځ كغد
فمليك اونتا ايت مناپكن براف هرڪڻ اي منجواب، "كالو اد اورځ
مناورڻ امفت راتوس اكو تيدق اكن ملفسكنڻ عمر

فارا حاكم ممفوپاي كدودقكن يڻځ تيځځي دان ترحرمت دالم
اسلام دان مريك اداله بيبس دري كواس اكسكتيف دان لكيسلتيڻ. مالځن
دالم زمان ۲ يڻځ كمدين، مريك تله كهيلځن كدودقكن مريك يڻځ تيځځي
سرت كمرديكان مريك. دمليسيا خاصن عاقيبه درفد فمرينتهن كولونيال
دان فماسوقكن Common Law انځكريس، سرت سيستم فرعاډيلن انځكريس تله
منورونكن كدودقكن فارا حاكم شرعيه. مسكيځون سيلانځن درفد مريك

مفوقای کلایقکن یغ تیغکني، مریک نمفقتن تله کهیلغن کفرچیان
کغد دیری سندیری سرت هرک دیری سباکي فلیندوغ کواس اوندغ ۲ دالم
اسلام. تله ترلالو لام مریک دتمفتکن دالم کدودقکن یغ لیه
باوه دان دباوه کواس فنتدبیر. بهکن سکارغ فون مریک دالم
باپق حال دباوه ککواسان محکمه سیبیلدان کفوتوسن مریک بوله
داغکف سفي سپاج سرت دکتفیکن. دالم ببراف نکزي مثالن، دالم
فرا توران فغواتکواسان اوندغ ۲ اسلام دچنتومکن بهوا:

" تیاد ساتو فون دالم فرا توران فغواتکواسان این یغ بوله
ممفتاروهي بیدغ کواس مان ۲ محکمه سیبیل دان جک
تردافت سبارغ فربیدان انتارا سسبواه محکمه قاضي
بسر اتو محکمه قاضي دان کفوتوسن سسبواه محکمه سیبیل
یغ برتیندق دالم بیدغ کواسن یغ دفکغ ایاله کفوتوسن
محکمه سیبیل" (۲۰).

انتوق مغمبالیکن کدودقکن شریعه سباکي اوندغ ۲ دالم
نکارا این دان انتوق منیغکیکن دان ممفرتاهنکن کدودقکن فارا
حاکیم شریعه سباکي فلیندوغ اوندغ ۲ شریعه، کیت فرلو مپمفرناکن
ستاتوس دان کدودقکن فارا حاکیم شریعه دان مغمبالیکن کفرچیان
کغد دیری سندیری سرت هرک دیری مریک. بارغکالي دالم حال این
کیت بوله بلاجر درفد نکارا اسلام، یغ لاین دمان فنتدبیران
فقه لیه منتفدان لیه ترا تور. مالغن فغتهوان کیت مغمبای
چارا فنتدبیران اوندغ ۲ اسلام دنکارا ۲ عرب اداله امت سدیکیک،
لافوران ۲ مغمبای کیس ۲ یغ دفوتوسکن دالم محکمه ۲ دمصر، عرب
سعودي دان ایمریت عرب برساتو مثالن تیدق تر، یا دملیسیا،
سوده لافوران ۲ یغ سام درفد انکلند، امریکا شریکت، اوترالیا
اتو نیوزیلند. کیت ممرلوکن اداان سوات سیستم انتوق مؤه ورکن
کیس ۲ یغ سفرت ایت، سفای فارا حاکیم، فکوام دان اهلي اکدامیک
دسموا نکارا اسلام بوله مپداری بکیمان چاران فقه دفرکمبغکن
انتوق ممنوهي کفرلووان مشارکت کیت یغ سوده موردن این. کالوله
کیت هندق مگیکوتی جداغن یغ دبوات دالم سمینبر ۲ فندیدیقکن
اسلام سفای " فغاجین فقه هندقله دکایتکن دغن دان ملیبتکن
کهیدوفن سماس کیت، سفرت یغ بنر ۲ دالمی، سرت مساله ۲ دان
فرسئوالن ۲، دغن ممیری تکانن کغد فمچهنن سچارا اسلام سکیمان
ایان مستی دعملکن سچارا Integrasi دالم سوات مشارکت اسلام،
" مک سوده تنتوله کیت فرلو سالیغ بلاجر درفد فغلامن دنکارا
ماسیغ ۰۲ اداله سوات یغ مپدیهنن بهوا کیت دملیسیا

هراوفاي مځتھوي فرکمباڼن ۲ اونډځ ۲ دانکلند . تتافي تا
مځوځپاي الت انتوق مځتھوي بکيمان فقهه دفرکمځټکن دنکارا ۲۱
اسلام .

باځي مليسيا مونکين اد سديکيت فڅچوالين دالم حال
اين مځنای فڅلامن ۲ دفاکستان دان اندونسيا، اوله کران ،
هیراف لافوران مځنای کفوتوسن محکمه دکدوا نکارا اين بوله
ددافتي دسيني . تتافي کفوتوسن ۲ اين ستاکت اين تله تيدق
دامبيل فرهاتين اوله حاکيم شريعه کيت . سوات ټينجوان
سفینتس لالو کاتس کفوتوسن ۲ ښځ بارو سهاچ دېوات اوله محکمه
شريعه دمليسيا، مثالئ ، اکن ممفرليھتکن بهوا ساتو۲ کيس ښځ
درجوع اياله کفوتوسن سوات فڅاديلن دجرجا، مصر فد ۳
هاريبولن جولي ۱۹۳۳ دان اين فون کران کيس اين درجوع دالم
هوکو سيد سابق مځنای فقهه سنة " (۲۲)

دفاکستان فرلمېگان ممفراونتوقکن بهوا سوا اونډځ ۲
ښځ اد اکن دسوايکن دځن فرينته ۲ اسلام سمرت ښځ دکاريسکن
دالم القران دان سنة دان کراجان تله مځعمومکن بهوا اجارا
اونډځ ۲ دالم نکزي ښځ برتنټاځن دځن القران دان سنة اکن
دمنسوځکن اوله محکمه ۲ ښځلبه ټيځکني . انتوق ملقسانکن
فقومومن اين ،کروسي شريعه ټله دتوبهکن دالم تاهون ۱۹۷۹
دمحکمه ۲ ټيځکني دان کروسي ۲ شريعه بنديځن دالم محکمه اکوځ
دراول فيندي . کروسي ۲ شريعه اين ديري کواس ممنسوځکن اونډځ ۲
ښځ اد اتو ښځ اکن دکوبل ،دځن هيراف فڅچوالين . کمدين دالم
تاهون ۱۹۸۰ کروسي ۲ شريعه اين دکنتيکن دځن سوات محکمه
شريعه فرسکتوان داسلمابد دان دمحکمه اين ترديري دري ليم
اورځ حاکيم دان ټيک اورځ علماء تراديسنول ښځ فاکر دالم اونډځ ۲
اسلام . محکمه شريعه فرسکتوان اين تله ديري کواس انتوق
ممنسوځکن دالم چداځنن فېمقکن مان ۲فراونتوقکن اونډځ ۲
ښځ ترماسوق کدالم بيدځ کواسن دان مځشورکن فيندان ۲ سواي دځن
القران دان سنة . رايوان ۲ دري محکمه شريعه فيدرال بوله ،
دالم کيس ۲ ترنتنو، دباوا کمحکمه اکوځ دان انتوق منډغر رايوان ۲
سمرت ايت سوات کروسي رايوان دتوبهکن ښځ ترديري دري ټيک اورځ
حاکيم اسلام محکمه اکوځ دان تيدق ليه درفد دوا اورځ علماء ښځ
اکن دلنتيق اوله فريسدن .

دالم کيس محمد رياض لاون کراجان فرسکتوان (۲۵) محکمه
شريعه فرسکتوان مځکاريسکن اساس ۲ پځ بوله دجاديسکن فکاځن دالم
منجالنکن توکسن . اکتب حسين ل مځتاکن:

" فد فنداځن ساي قاعده انتوق مځلوارکن فراونداځن
کيت سبارځ کتيدق سراسين دځن القرآن دان سنة هندقله
مليفوتي :

(۱) منچاري فرتام سکالي ايات ۲ القرآن پځ برکايټن
دځن مساله پځ دفرسټوالکن ،

(۲) منچاري حديث اتوسنة رسول الله صلى الله عليه وسلم.

(۳) منتوکن مقصود ايات ۲ قران برکنان درفد سنة رسول
الله صلى الله عليه وسلم .

(۴) ممفستيسکن فنداځت ۲ دان فنداځن ۲ پځ دعمل اوله
اهلي حکوم پځ ترکنل مځناي فرکارا برکنان دان منليټي السن ۲
مريک انتوق منتوکن کسلارسنق دځن کهندق ماس کيني
اتو جکالو مونکين، مځوبه سواپکنق کفد تنتوتن
زمان موردن .

(۵) منچاري دان مځعملکن سباځي اوسها تراخير فيليهن ۲
لاهن پځ تنتوق، سراسي دځن القرآن دان سنة " .

دالم کيس اين محکمه شريعه فرسکتوان برفنداځت بهوا فراونتوقن ۲
ترتنتو دالم اوندځ ۲ جنايه ترماسوق سيقشين ۳۰۲، ۳۰۴، ۳۰۶، ۳۰۹ دان ۳۲۹
اداله برچځځه دځن فرينته ۲ اسلام کران اي تيدق مځاداکن فراونتوقن
باکي قصاص اتوفمبايران کنتي روکني . دالم منچافي کفوتوسن اين
محکمه مرجوع کفد قران ، حديث دان فنداځن ۲ اهلي ۲ اوندځ ۲ اسلام .

بهکن سلوم دتوبهکنن کروي ۲ شريعه دان محکمه شريعه
فرسکتوان ، فارا حاكيم دفاکيستان، پځ کسموان ممفلاجري اوندځ ۲ اسلام ،
سچارا اکثيف مغمبيل بهاکين دالم فلقسنان اوندځ ۲ اسلام . دالم زمان
فمرينتهن انځرپس دانديا، Privy Council (۲۴) دان محکمه ۲ دانديا
مغمبيل سيکف پځ نکيتيف دالم کيس Agha Mahmood Jaffer Bindanji & Koolson Bee Bee
Privy Council ميتاکن" . اداله سوات کسالهن باکي محکمه ممفرتنتځکن
کسيمفولنن سنديري .

مثنای القرآن دڻن کفوتوسن ڀڻج جلس درفد فمرهاتي ۲ ماس سيلم
ڀڻج اڪوڻ " فنداڻن اين دسيبر دالم محكمه ۲ فاكستان سلفس مردیکا.

دالم 25 Kurshid Jan by Fasal Dad (۲۵) كسموا حاكم
Privy Council, دالم محكمه تيڻگني دلاهور برفنداڻت بهوا کفوتوسن
ڀڻج تله دسبوتڪن داتس، تيدق لاکي صحيح " کران جک سوات اونڌڻ ۲
دالم سوات بوکو تیک س، قاموس دان فغواس تيڻگني مان سكاليفون اداله
برتنناڻن دڻن سوات فرينته ڀڻج جلس دالم قران اتو سوات حديث
صحيح رسول الله صلى الله عليه وسلم سوده تنتوله ڀڻج دسبوت ڪمدين
اين ڀڻگان برقواتڪواس دان اداله توڪس ڀڻج تا دافت دايلگن .
اوله محكمه ۲ انتوق ممفستڪن فغواتوران ڀڻج بتول اوله اونڌڻ ۲
Anwarul Haq ڊاڪٽر " دڻن فنوه ڪرندهن هاتي ساي منچوب
مپتاڪن بهوا اداله ساله جڪالو منتفڪن سباڪي سوات فراتوران
ڀڻج فوسيتيف بهوا محكمه ۲ دماس اين تيدق ممفوپاي ڪواس اتو ڪلواسان
انتوق منفسيرڪن قران سچارا لاءين درفد ڀڻج دانوتي اوله اهلي ۲
حڪوم دان امام ۲ ماس سيلم . فنداڻن ڀڻج سدمڪين ايت برڪمونڪين
اڪن ممبهاڪن صفة ديناميڪ دان سجاڪة اڪام دان اونڌڻ ۲ اسلام
ايت . دسمفيڻ ايت جلس بهوا فنداڻن ۲ امام ۲ دان اهلي ۲ حڪوم
ماس سيلم اين فاتوت دبيري فغورگان ڀڻج ستيڻگني ۲ دان تا اد محكمه
اڪن بربيدا فنداڻت دڻن مريڪ ڪچوالي اتس السن ۲ ڀڻج ممقسا دان
تفة . ساي جوڪ ايڻين منجلسڪن بهوا فربيدان تفسييران اين
تيدقله ، دان تيدق بوله برمعنا فيمفاڻن درفد فرينته ڀڻج جلس
ڀڻج ترڪندوڻ دالم القرآن اتو سنة بهڪن اجماع براساڪن سبارڻ
السن ڪعاديلن ڪسدران ڪبايڪن اتو فوليسي عوام .

محكمه ۲ مستيله دبيري حق انتوق منفسيرڪن قران دان سنة .
محكمه جوڪ بوله بربيدا فنداڻت درفد فاڪر رجوع اونڌڻ ۲ اسلام ڀڻج
تردهولو اتس الاثن استحسان (فيماراتان) اتو استصلاح (ڪبايڪن
عموم) دالم فرڪارا ۲ ڀڻج تيدق ترمڪتوب دالم القرآن اتو تيك س
تراديشنول اتو اجماع اتو فون قياس . دسمفيڻ ايت فرلو دتڪسڪن
لاڪي دسيني بهوا فنداڻن ۲ اهلي ۲ حڪوم دان امام ۲ ڀڻج تردهولو
اين برحق دبيري فغورماتن ڀڻج ستيڻگني ۲ دان تيدق بوله دڪوڪت
دڻن موده ساج ، تتافي حق انتوق بربيدا فنداڻت تيدقله بوله
دنافيڪن ڪفد محكمه ۲ ديواس اين برفوڻسي دفاڪستان ڪران
فنافين ڀڻج دمڪين ايت بوڪن سهاج اڪن مروفاڪن فنافين ڪفد
سماڻت اسلام ڀڻج سجاتي . تتافي جوڪ ڪفد ڪواجيڻن فرلمبڪان دان
ڪواجيڻن حڪوم ڀڻج ترفيڪول داتس فوندي سما محكمه انتوق منفسيرڪن
اونڌڻ ۲ ڀڻج دسرهڪن ڪفد مريڪ انتوق منتدبيرڪن دان مرفڪن

دالم کيس ۲ يڅ دهادفکن کفد مريک " .

اوله سبب ايت ، محکمه ۲ دفاکستان تله منليتي سمولا
دان ممبريکن فنداغن مځنای بهراف فرکارا فنتيڅ يڅ دهادفکن
محکمه سباکڼي چونتهون کيت بوليپله مرجوع کفد :

(۱) Muhammad Baksh v Crown (۲۶) دمان دفوتوسکن

بهوا سوات فرپننه محکمه تيدقله مستحق انتوق
منتفکن کصحن فلقسنان حق مميليه منتفکن ستوتوس
کديواسان .

(ب) Muhammad Munir v. Habib Khan (۲۷)

دمان تله دتتفکن بهوا فمبنتاهن ترهادف فرکهوپنن
ملالووي فلقسنان فميليپن ستاتوس کديواسان بوله
مځاغيري فرکهوپنن تنفا فرتولوځن محکمه .

(ت) Balqis Fatima Al-Najm Al-Ikram Qureshi (۲۸)

دمان تله دتتفکن بهوا Khula برکنترڅ کفد فمريپنه
حاکيم دان بوکن کفد کايځين سوامي دان استري بوله
منتقوة فنامتن فرکهوپنن سمرت ايت سکاليفون سوامي
تيدق برستوجو .

(ث) Rashida Begum v. Shabab Din (۲۹)

دمان تله دتتفکن بهوا سسورڅ ايپو تيدق سمستين
کهيلځن حق انتوق منجادي فنجاک انقن جک اي کهوپن
سمولا دځن سسورڅ يڅ تيدق ممغوپاي هوپوځن کلوارک
دځن انقن دالم ليځکوځن قدر فرکهوپنن يڅ
ترلارځ .

(ج) Khurshid Bibi v. Muhammad Amin (۳۰)

دمان محکمه اکوځ مفراکوکن فنداغن دالم
Balqis Fatima v. Najmul Ikram بهوا
مځيکوت اوندځ ۲ اسلام ، استري برحق کاتس Khula
جک اي بوله ميځينکن محکمه بهوا ، جک تيدق ،
معنان اي دفقسا منريما فرچمفوران يڅ دينچي .

(۳۱) Abdul Rahim v. Shahida Khan

(ح)

د مان محكمه اكوځ سكالي لاکي ممفراکوکن بهوا جک
سسورځ استري ایت تله دهیځکافي فراسان تا سوک
کفد سوامین، سماء مناسبه اتو تیدق دان سئورځ
استري این تیدق بوله هیدوف Sukoon دان
هرموني سسوي دځن کواجیځنځ ۲، اي برحق مموهن
انتوق مندافتکن Khula کفد محكمه .

(۳۲) Abdul Ghami v. Taleh Bibi

(خ)

د مان دفوتوسکن بهوا فراتوران اونځ ۲ اسلام
مځنای ص ح اتو تیدقن سسورځ انق ایت اداله
برقواتکواس دان سیقشین ۲۱۱ درفد اونځ ۲
فمبوقتين تیدق برقواتکواس .

(۳۳) Hamida Begum v. Murad Begum

(د)

یځ منریما کفوتوسن دالم
دان مموتوسکن بهوا اونځ ۲ اسلام اداله برقواتکواس
بیلا فیهق ۲ یځ ترلیبت اداله سئورځ مسلم .

داندونسیا، برییدا دځن دفاکیستان، تردافت محكمه ۲ اسلام
انتوق میلسایکن کیس ۲ یځ ملیبتکن قوم مسلمین. اد محكمه ۲
اسلام فریځکت فرتام دان جوک محكمه ۲ اسلام رایوان . محكمه اكوځ
ممفوپای کواس سباکي محكمه (رایوان) اتو مییمق سئوال ۲ اونځ ۲
درفد محكمه اسلام رایوان دان اي جوک منجالنکن فیلیان انتوق
ممستیکن اکر سمرت چواځن ۲ کحاکیمن یځلاین، محكمه ۲ اسلام
منجالنکن فنتدبیران کعادیلن دځن عادیل دان بتول . محكمه
اکوځ ممفوپای سئورځ تیمبالن کتوا حاکیم، یځ منجالنکن فیلیان
کاتس محكمه ۲ اسلام . بیدځ کواس محكمه اسلام ترحد تراوتامځ
کفد کیس ۲ فرکهوینن، خاصځ انتوق مځندالي کیس ۲ دباوه اونځ ۲
فرکهوینن بارو تاهون ۱۹۷۴ . دبیراف بهاځین درفد اندونسیا،
سلائين درفد فولو ۲ جاوا دان مدورا، محكمه ۲ اسلام جوک ممفوپای
کواس دالم کیس ۲ واریشن . اونځ ۲ اسلام مروفاکن سوات مات
فلاجران واجب دالم فاکولتي ۲ اونځ ۲ داندونسیا دان اوله

سبب ایت ،سموا فکوام دان حاکیم تله فون مملاجري اونڏڻ ۲
اسلام . دالم ماس ۲ اخیر ۲ این،بیراف دانتارا کفوتوسن محکمه ۲
اسلام دان کفوتوسن محکمه اکوڻ مڻنای اونڏڻ ۲ اسلام تله
دلافورکن دالم فزیتن ۲ رسمي دانتارا کفوتوسن یڻ دلافورکن
ایت ایاله :

(۱) Salem V. Marti (۱۹۷۹) (۳۴)

دالم کیس این دفوتوسکن بهوا سسئورڻ اسلام دچراپکن
فد ماس ای حامیل برحق منداقت سارا هیدوف سلاما
ماس عدهڻ سارا هیدوف باکی انقن دان بیای
برسالین . دفریغت اول محکمه ممبوات کفوتوسن
برداسرکن سوره الطلاق (۶۵) : ۶ دان کتاب المهاونة
رایوان کفد محکمه رایوان تله دتولق اتس سوکوڻن
بغیة المستشهدين . بیلا درجوعکن کفد محکمه
اکوڻ ممفراکوکن کفوتوسن محکمه فرمولان دان
محکمه رایوان .

(۲) Jharlah V. Yunus (۱۹۷۹) (۳۵)

دالم کیس این فندعوا مڻاکو بهوا ای تله دفقسا
کهوین دڻن تردعوا دان سمنجق فرنیکاچن دڻسوڻکن
مریک تیدق فرنه بریہکیا دان مریک سنتیاس برکلاهی .
ای مندعوا بهوا مریک تا دافت هیدوف برسام سباکی
سوامی استری . محکمه فریثکت فرمولان مموتوسکن
باکني فیہق فندعوا دان منجاتوہکن طلاق ساتو .
محکمه منداسرکن کفوتوسن کفد حدیث درفد این
عباس یڻ دروایتکن دالم سبل السلام دان سوات ہوکو
اکام " نصر دان حجه شرعیہ " .

محکمه رایوان تله ملولوسکن رایوان یڻ دیوات
مڻنای فرکارا این ،دڻن مڻججه بهوا محکمه سفاتوتن
مڻکوناکن فروسیس حکوم سفرت دالم کیس شقاق سفرت
یڻ دیاتکن دالم القرآن سوره النساء (۴) آیات ۳۵ .
بیلا دباوا کفد محکمه اکوڻ ،دفوتوسکن بهوا
فروسیس سفرت یڻ دلاکوکن دالم کیس شقاق ہوکنله
سوات یڻ مستی دایکوت ،دالم کیس این بوقتین جلس بهوا
فندعوا برحق کفد کفوتوسن چرای سفرت یڻ

د فوتوسکن دالم محکمه فریځکت فرتام .

(۱۹۸۰) Northman Zed V Abdullah (۳۶)

(۳)

دالم کیس این استري مندعوا بهوا فرکهوینن یغتله
برلغسوځ سلاما ۶ تاهون اداله تیدق برهځیا لاکي کران
ای سنتیاس مندریتا دسبک تیدق منچینتای سوامین دان فرکهوینن
ترسوت برسلیه دفکساکن کفدان اوله ایبو بائن .
ای تله فون فرفیسبه دري سوامین سلاما ستاهون .
سوامین مځاکن بهوا ای تیدق برستوجو منچرایکن
استریځ . ای تله مهوروه استریځ کمبالي کفدان تتافي
استریځ منولق . اوسها ۲ تله دجالنکن انتوق
ممبايکي سمولا فرکهوینن این دان مغاتسي فربالهن
انتارا کدوا فیهق تتافي اوسها ۲ این تله فون
کاکل . استري این مموهن فنچراین . کیس این تله
دفرلاکوکن سباکي سوات کیس شقاق دان حکوم فون
دلنقیله . محکمه تله مرجوع کفد القرآن سوره
النساء (۴) آیات ۳۵ دان کتاب خلاصة التریاق دان
کتاب حاشية التفه حکوم برستوجو بهوا
استري این هاروس دجاتوهي طلاق ساتو . محکمه فریځکت
فرتام مفراکوکن کفوتوسن این . ستله مریو کفد
محکمه رایوان ، مک دشکي بهوا حکوم باکي سوامي
تیدق منجالنکن توکښن ۲ دځن سمنن دان تیدق برجومفا
اتو برونديځ دځن سي سوامي . اوله سبب ایت
محکمه رایوان هځمبیل کسیمفولن بهوا کفوتوسن یځ
دداسرکن کفد حکوم مستي دمنسوخن . تتافي محکمه
رایوان این منیمځ فکتاب ۲ یځاد دان برکسیمفولن
بهوا فرکهوینن انتارا کدوا ۲ اورځ این تله روسق
دان سکیران دتروسکن ای اکن منداثکن کسوسهن
کفد کدوا فیهق . اوله سبب ایت محکمه ممرینتن
سفای استري این دجاتوه طلاق ساتو ، مځیکوت .
Procedure .
Khu1o محکمه منداسرکن کفوتوسن کفد کتاب
المهذب دان کتاب کوهیه المرام بیلا
درايوکن کفد محکمه اکوځ ، محکمه برلنداقت بهوا
محکمه رایوان تله ممبوات کسپلافن مځاکن بهوا
استري این برحق کفد فنچراین خلع کران تا اد
هوقتي بهوا ای تله مناورکن کنتي روکي . محکمه

اځوځ، برکسيمفولن بهوا کفوتوسن محکمه فریښکت فرمولان
هندقله دقواتکواسکن سمولا .

(۴) (۱۹۸۰) Tien Suportriah V Kuswiradya dan Rustine (۳۷)

دالم کيس اين فندعوا ، استري کفد تردعوا فرتام منتوت
سفای فرکهوپینن تردعوا فرتام کفد تردعوا کدوا دپاتکن
تیدق صح . فندعوا مقیادوبهوا اي هیدوف روکن دان دامی
دغن تردعوا فرتام تتافي تردعوا فرتام تله کهوپین دغن
تردعوا کدوا تنفا ممنوهي شرط ۲ اوندغ ۲ فرکهوپین ۱۹۷۴ .
محکمه فریښکت فرتام برفندافت بهوا فرکهوپینن ترسوت
اداله تیدق صح مځیکوت فراونتوقکن ۲ اوندغ ۲
فرکهوپین ۱۹۷۴ دان کتاب بغة المرتشیدین رایوان
کفد محکمه رایوان تله دتولق دان بیلا درجوع کفد
محکمه اځوځ، کفوتوسن برکنان تله دفراکوکن .

کفوتوسن ۲ داندونسیا تیدقله فنځغ دان ترفراینچی سفرت کفوتوسن ۲
دفاکیستان تتافي کفوتوسن ۲ این مرجوع کفد فراونتوقکن ۲ دالم
القرآن ، حدیث دان بوکو ۲ تیک س .

دملیسیا جوک کفوتوسن ۲ محکمه ۲ قاضي اخیر ۲ این تله
دلافورکن دالم جرئل حکوم . جرئل ۲ این ملافورکن کفوتوسن ۲
قاضي دان جوک کفوتوسن لمباک رایوان . تا اد رایوان اتو رجوعکن
کفد محکمه ۲ اځوځ دملیسیا .

انتوق ممستیکن فارا حاکیم دالم محکمه ۲ شریعه برکاوفیان
مپلسایکن سچارا عادیل دان چکف ، کيس ۲ پیغ دباوا کهدافن مریک ،
اداله فرلو دفستیکن بهوا مریک برکلایقکن دان ترلاشیه .
دملیسیا اوسها ۲ تله دجالنکن انتوق ممغربایکي کچکافن دان
کدودقکن اختصاص فارا قاضي دان منجادیکن مریک لبه فرچای کفد
کبولیهن مریک دان تیدق مندریتا فپاکیت راس رنده دیری .
سوات کورسوس تله دمولاکن دیونیبرسیتي اسلام انتارا بغسا باکني
تجوان این . دالم حال این ملیسیا فرلو بلاجر درفد فغلامن ۲
دنکارا لاین دان بوله مثالن ، بلاجر درفد اینستیوسي ۲ لاتیهن
اختصاص پیغ سجنیس سفرت پیغ تردافت دفاکیستان ، اتو اینستیتوه
فنتدبیران حاکیم دقاهره مصر .

جك اونڭ ۲ اسلام هندق دتدبيركن دكميڭكن اوله فارا
 حاكيم، كيت ممرلوكن حاكيم ۲ يڭ بركلايڭكن دان چكف انتوق منتدبيركن
 محكمه ۰۲ بهكن دفاكيستان، اورڭ تله مپتاكن كريتيك كپتان
 بهوا فارا حاكيم تيدق فهم بهاس عرب (۳۸) . كيت مقهارفكن اكن اد
 سوات ماس بيللا فارا . حاكيم يڭ دلنتيق كمحكمه شريعه بنر ۲ فاكر دالم
 اونڭ ۲ اسلام دان بركاوفيان مرجوع . كفسومبر ۲ يڭ اصلي دالم
 بهاس عرب . كيت جوك ممرلوكن لبه بايق لاني فرتوكران
 كفوئوسن ۲ يڭ ديوات دانتارا نكارا ۲ اسلام سفاي كيت بوله بلاجر
 درفد ساتو سام لامين دان بكرجسام منڭقكن سمولا كاڭكنولن شريعه
 دان اونڭ ۲ اسلام

دروايتكن درفد عمرو ابن العاص بهوا رسول الله صلى
 الله عليه وسلم برسبدا، " بيللا ماس سئورڭ حاكيم ممبوات سوات
 كفوئوسن ستله براوسها سقواتن ۲ منچاري كفوئوسن يڭ بنر دان اي
 ميمنغ بنر، اي اكن ممفراوليهي دوا گنجاران ، دان ستله داوسهاكن
 اكن منداغت ساتو گنجاران " (۳۹)

6. Sahih al-Bukhari Kitab An-Nikah (8) Hadith 3345 Vol 2 p. 32
7. Sahih Muslim Kitab An-Nikah (8) Hadith 3435 Vol 2 p. 744
8. Sahih Muslim Kitab An-Nikah (8) Hadith 3345 Vol 2 p. 729
9. Sahih al-Bukhari Kitab At-Talaq (63) Hadith 177 Vol 7 p. 150
10. Sahih al-Bukhari Kitab At-Talaq (63) Hadith 154 Vol 7 p. 254
11. Nishkat-ul-Masebih Vol 2 p 334 Hadith 54
12. Sahih Al-Bukhari Kitab-Al-Wasaya (51) Hadith 5 Vol 5 p. 3
13. Sunan Abu Sawad Kitab Al-Talaq Hadith 2269 Vol 11 p. 616
14. Sunan Abu Dawud Kitab Al-Talaq Hadith 2270 Vol 11 p. 617
15. Sunan Abu Dawud Kitab Al-Hudud Hadith 4405 Vol 111 p. 1232
16. Malik muwatta Kitab Al-Faraid 27-6 Translated by Aishah Abdurrahman Al-Tarjumanah and Yaqub Johnson, London p. 238
17. Ibid p. 239

- 2 -

FOOTNOTES

18. Ibn Qudama Al-Mughni VI 180ff; Minhaj-et-Talibin Book 28, S.6 p. 250-251
1. Sunan Abu Dawud Kitab al-Aqdiyah Hadith 1348; Translated by Ahmad Hasan, Lahore, Pakistan, Vol III p. 1010
2. Purport of Holy Quran, Surah Al-Maida (5): 104
3. Ibn Al-Qayyim I'lam al-Muwaqqi' in I pp 71-72
4. Ibid p. 70
5. Ibid p. 64
6. Sahih al-Bukhari Kitab An-Nikah (52) Hadith 69. Vol 7 p. 52
7. Sahih Muslim Kitab An-Nikah (8) Hadith 3435 Vol 2 p. 744
8. Sahih Muslim Kitab An-Nikah (8) Hadith 3345 Vol 2 p. 729
9. Sahih al-Bukhari Kitab At-Talaq (63) Hadith 177 Vol 7 p. 150
10. Sahih Al-Bukhari Kitab At-Talaq (63) Hadith 134 Vol 7 p. 254
11. Mishkat-ul-Masabih Vol 2 p 334 Hadith 54
12. Sahih Al-Bukhari Kitab-Al-Wasaya (51) Hadith 5 Vol 5 p. 3
13. Sunan Abu Sawed Kitab Al-Talaq Hadith 2269 Vol II p. 616
14. Sunan Abu Dawud Kitab Al-Talaq Hadith 2270 Vol II p. 617
15. Sunan Abu Dawud Kitab Al-Hudud Hadith 4405 Vol III p. 1232
16. Malik Muwatta Kitab Al-Fara'id 27.8 Translated by Aishah Abdurrahman Al-Tarjumana and Yaqub Johnson, London p. 238
17. Ibid p. 239

18. Ibm Qudama Al-Mughni VI 180ff; Minhaj-et-Talibin Book 28,S.6 p. 250-251 *Badan Peradilan Agama, Djakarta 1981-1982 p. 4-38*
19. Al-Baihaqi Sunan Al-Kubra Vol VIII p. 278 *Ibid p. 95-115*
20. Administration of Muslim Law Enactment, Selangor 1952 S. 4 *Yurisprudensi Badan Peradilan Agama, Djakarta, 1982-1983 p. 36*
21. Recommendation of the Four World Conference on Islamic Education, Mecca, 1983, p. 18 *Yurisprudensi Badan Peradilan Agama, Djakarta, 1981-1982 p. 37*
22. Sayid Sabiq, Fiqh Sunnah Bab Hadhanah Vol. 8 p. 161 quoted in Wan Abdul Aziz v Siti Aishah (1975) 1 Jernel Hukum (1) p. 47 *Tanzil-ur-Rahman A Code of Muslim Personal Law Vol. p. 121*
23. PLD 1980 F.S.C.I. *Sunan Abu Dawud, Kitab al-Aqdiyah, Hadith 3567, Vol III p. 1013*
24. ILR 25 Cal 9
25. PLD 1964 Lah 558
26. PLD 1950 Lah 203
27. PLD 1955 Lah 403
28. PLD 1959 Lah 566
29. PLD 1960 Lah 1142
30. PLD 1967 S.C 97
31. PLD 1984 S.C 329; (1985) 1 MLJ cxxvii
32. PLD 1962 Lah 531
33. PLD 1975.S.C 624

34. Yurisprudensi Badan Peradilan Agama, Djakarta 1981-1982 p. 4-38
35. Ibid p. 95-115
36. Yurisprudensi Badan Peradilan Agama, Djakarta, 1982-1983 p. 141-172
37. Yurisprudensi Badan Peradilan Agama, Djakarta, 1981-1982 p. 181-220; 1982-1983 p. 71-110
38. Tanzil-ur-Rahman A Code of Muslim Personal Law Vol. p. 121.
39. Sunan Abu Dawud, Kitab al-Aqdiyah, Hadith 3567, Vol III p. 1013

Anjuran

Bahagian Hal Ehwal Islam
Jabatan Perdana Menteri
Kuala Lumpur